

Mobilitat i activitat durant la segona onada: quant caurà el PIB en el 4T?

- La segona onada del coronavirus ha comportat un nou enduriment de les restriccions a la mobilitat, i tot fa pensar que l'activitat es contraurà en el 4T.
- La relació estadística entre mobilitat i activitat suggereix que les contraccions de l'activitat seran més moderades i quedaran lluny de les caigudes de dos dígitos patides en el 2T.
- Elements com la resiliència de la indústria, la capacitat d'adaptació de les economies i el suport de les polítiques econòmiques ajudaran a suavitzar el cop de la segona onada.

L'activitat econòmica va aconseguir rebotar de manera forta i generalitzada en el 3T, però la segona onada d'infeccions per SARS-CoV-2 ha comportat un nou enduriment de les restriccions a la mobilitat a nombrosos països (en especial a Europa), i la majoria d'indicadors apunten al fet que l'activitat econòmica es tornarà a contreure en aquest 4T. Però de quant estem parlant?

La pandèmia ens ha sumit en un entorn d'alta incertesa en què és especialment difícil calibrar la magnitud dels rebots i de les recaigudes de l'activitat. Els canvis de l'economia són més ràpids i bruscos, però hi ha pocs indicadors que ens donin informació a temps real. Un d'ells és la despesa en targetes de CaixaBank, que apunta a una nova contracció del consum espanyol en aquest 4T.¹

Un altre indicador és la pròpia mobilitat de les persones, capturada gairebé en temps real gràcies a les dades de geolocalització dels telèfons mòbils.² La segona onada de la COVID-19 ha provocat una nova reducció de la mobilitat de persones al voltant dels espais comercials i de les zones recreatives (primer gràfic), així com un increment de la mobilitat a les zones residencials (segon gràfic).

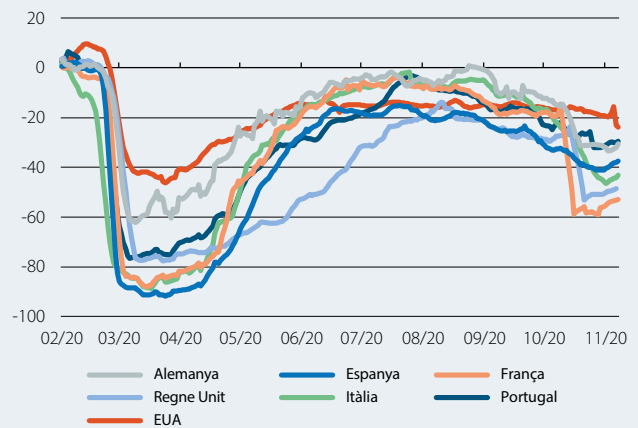
Aquestes dues mesures de la mobilitat han exhibit una associació molt forta amb el funcionament del PIB en els tres primers trimestres del 2020 (vegeu el tercer gràfic). Precisament, la forta relació estadística entre mobilitat i activitat econòmica ens permet obtenir una primera aproximació de la recaiguda de l'activitat que s'està produint en el 4T.³

Una primera observació important és que, en general, el tensionament de la mobilitat durant aquesta segona onada és clarament més suau i gradual que durant la primavera (reflex d'unes restriccions més delimitades). I, de fet, la relació estadística entre mobilitat i activitat apunta a contraccions de l'activitat durant el 4T significativament més moderades que les del 2T (vegeu el quart gràfic).^{4,5}

1. Vegeu <https://www.caixabankresearch.com/ca/etiquetas/monitor-consumo>.
 2. En concret, Google elabora informes de mobilitat que estan disponibles a <https://www.google.com/covid19/mobility/>.
 3. Al Focus «Rebot de la mobilitat i de l'activitat», a l'IM09/2020, hem explotat la relació entre la mobilitat en comerços i l'activitat per calibrar els moviments del PIB. Ara afegim també la mobilitat a les zones residencials, que també ha mostrat una forta associació amb el creixement del PIB i ha tingut un valor predictiu molt afinat en economies com la francesa (vegeu la Nota de Conjuntura de l'Insee del 17 de novembre del 2020).

Mobilitat de la població en comerços

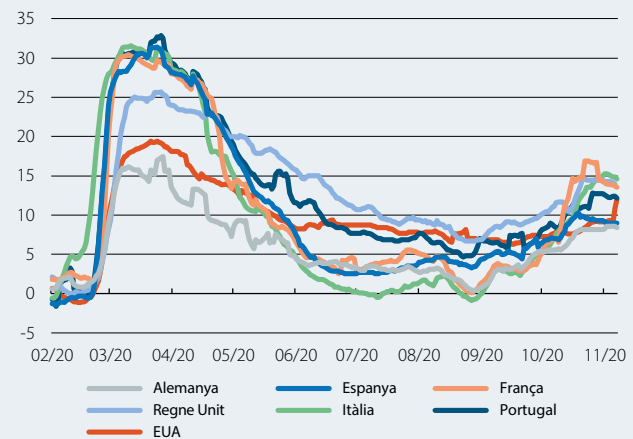
Variació en relació amb el nivell base (%) *

Nota: * Dades en mitjana mòbil de 7 dies. El nivell base correspon a la mobilitat mitjana registrada en el mateix dia de la setmana entre el 3 de gener i el 6 de febrer.
Font: CaixaBank Research, a partir de dades de Google Mobility Report.

Mobilitat de la població en zones residencials

Variació en relació amb el nivell base (%) *

Nota: * Dades en mitjana mòbil de 7 dies. El nivell base correspon a la mobilitat mitjana registrada en el mateix dia de la setmana entre el 3 de gener i el 6 de febrer.
Font: CaixaBank Research, a partir de dades de Google Mobility Report.

4. Estimem regressions de la variació intertrimestral del PIB en el 1T, en el 2T i en el 3T 2020 a les principals economies avançades (21 països) arran del canvi en el nivell de mobilitat intertrimestral als comerços i als llocs de residència, a partir de les dades de Google (Google Mobility Report).
 5. La projecció del PIB per al 4T 2020 es basa en la mobilitat observada a l'octubre i al novembre i en el supòsit que, al desembre, la mobilitat millora a Europa (es torna a acostar als nivells de l'octubre, sense arribar a recuperar-los) i empijora de forma moderada als EUA.

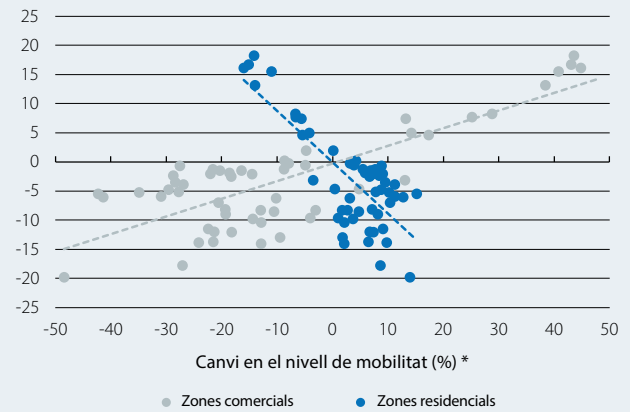
En el cas dels EUA, per exemple, on la mobilitat als comerços s'ha frenat molt menys que en altres països (i la mobilitat als llocs de residència ha augmentat també menys), l'exercici apunta a descensos molt lleugers del PIB, i, de fet, altres indicadors suggereixen que l'economia nord-americana podria continuar creixent en el 4T. En el cas de les economies europees, on els canvis en la mobilitat han estat majors que a l'altre costat de l'Atlàntic, sembla que les caigudes són molt més probables, tot i que queden encara lluny de les contraccions de dos dígit del 2T i presenten diferències rellevants entre països.

A França i a Itàlia, les dades de mobilitat apunten a caigudes de l'activitat al voltant del 5%-8% intertrimestral. No obstant això, l'impacte sobre el PIB podria ser una mica més suau del que indiquen aquestes dades. Així ho apunten diferents indicadors de sentiment econòmic (com els índexs PMI), que assenyalen una contracció més moderada de l'activitat en el 4T a les economies europees. Les noves restriccions han estat menys generalitzades, i, malgrat que el sector serveis està patint un llast important, la indústria s'ha mantingut més activa (i diferents indicadors suggereixen que l'activitat manufacturera continuarà creixent en aquest últim trimestre del 2020). A més a més, no es pot oblidar la capacitat d'adaptació de les economies, moltes de les quals han sabut potenciar el teletreball, i el suport que continuen oferint les polítiques econòmiques per sostenir els ingressos de les famílies i de les empreses.

Finalment, en el cas de l'economia espanyola, on les dades de mobilitat apunten a reculades més moderades, cal afegir un conjunt de consideracions a les esmentades més amunt que matisen encara més aquesta estimació. En primer lloc, les mesures de restricció a la mobilitat establertes des de l'octubre han estat molt més selectives que les implementades a la primavera, de manera que l'impacte sobre l'activitat podria no ser tan abrupte com les relacions, que s'originen a partir de les dades del 2T i el 3T, podrien suggerir. A tall d'exemple, i com ho il·lustra l'últim gràfic, a l'octubre i al novembre, mentre que la mobilitat mitjana al voltant dels centres comercials havia caigut en relació amb el 3T, la mobilitat al voltant dels centres de treball havia augmentat (en canvi, en el 2T havia caigut). Aquest no ha estat el cas de països com França i Itàlia. D'aquesta manera, tot i que les mesures implementades fins avui a Espanya han buscat reduir el contacte social en uns certs àmbits per limitar la propagació del virus, l'impacte sobre la capacitat de les empreses i dels treballadors de fer la seva feina pot ser que estigui sent més limitat. Tanmateix, el mercat laboral es mostra més resiliència del que es preveia davant l'auge de les restriccions a la mobilitat i, en particular, després de caure el 8,1% interanual en el 3T, el descens dels afiliats que no estan en ERTO es va estancar en el -5,8% a l'octubre i al novembre.

Laura Becerra, Clàudia Canals, Oriol Carreras i Adrià Morron Salmeron

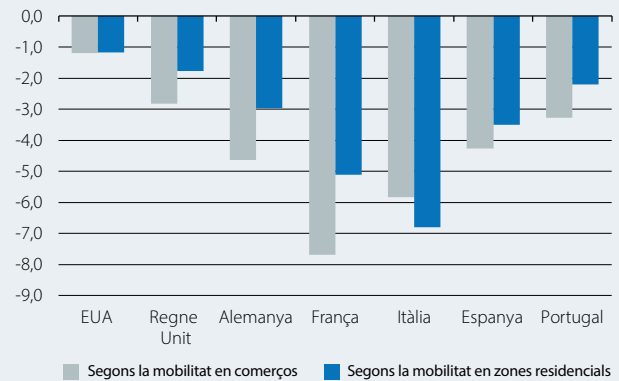
Activitat econòmica i mobilitat
Variació intertrimestral del PIB 1T, 2T i 3T (%)

Nota: * El canvi en el nivell de mobilitat es construeix a partir dels informes de mobilitat de Google, que mesuren com ha canviat el nombre de visites a comerços en relació amb la mitjana del mateix dia de la setmana entre el 3 de gener i el 6 de febrer (una situació que defineixen com de «normalitat»). Computem el valor final per a cada trimestre a partir de la mitjana de dades diàries.
Font: CaixaBank Research, a partir de dades de Google Mobility Report i de Refinitiv.

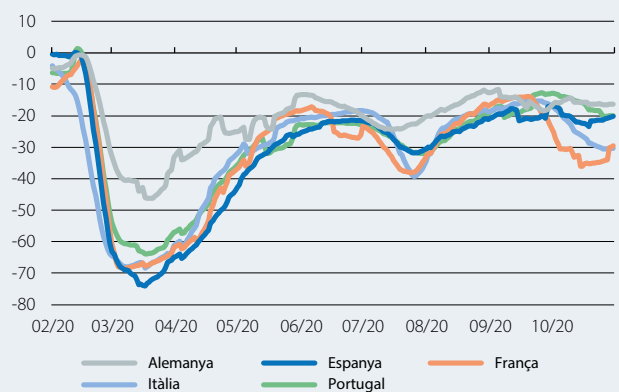
Impacte de la mobilitat sobre l'activitat en el 4T

Contribució al creixement intertrimestral del 4T (p. p.)

Nota: Estimacions obtingudes a partir del resultat de la regressió detallada a la nota 4 de l'article.
Font: CaixaBank Research, a partir de dades de Google Mobility Report i de Refinitiv.

Mobilitat de la població en centres de treball
Variació en relació amb el nivell base (%) *

Nota: Dades en mitjana mòbil de 14 dies. * El nivell base correspon a la mobilitat mitjana registrada en el mateix dia de la setmana entre el 3 de gener i el 6 de febrer.
Font: CaixaBank Research, a partir de dades de Google Mobility Report.